

ROMÂNIA LITERARĂ.

№ 29.

Assi.

30 Iulie, 1855.

ЕКОНОМИЕ ПОЛИТИКЪ.

(зрмаре)

În fie care stat există o konstitucie, statul ka mi societatea formând un organism i-deial. Konstitucia ar trebui teoretik съ se întemeiazъ pe libertatea individואל; se întemeiazъ înse în фантъ pe încорпорареа primitивъ a libertăдеи, pe proprietate.

În timpul феодалитъдеи proprietatea пъмн-тълъи пърта инкъ семпеле съндероасе атингъ-тоаре де кинъл къштігъреи еи; ми ачеа про-приетате ера база дрентърілор политиче. Маї în зрмъ în секолъл ал XVII, ми ал XVIII, ак-тивitatea, лърръл интелігент îi primit съ parti-чине ла позіція привілеціатъ a proprietăдеи пъмннтълъи. Ши дін лърръл интелігент зніт кэ е-кономіа, се десвълеме proprietatea миш-кътоаре. Опі че konstitucie se întemeiazъ pe un chenz. Proprietatea че поартъ o parte про-порціональ маї mare a ачелъіа, tendeазъ a лба птереа съверанъ în тълъ, ми în зрмъ a декрета монополрї, корпораціи, вълмі марї. Супе a motiva асемінеа пестрълцерї але тълъчеи ми але скімбълъи, інвестиціи кэ пэ-тереа съверанъ фак ачел ла класа апъсатъ саъ съферитоаре. Астфел интереселе че ар тре-

буи съ фие армониче, девін контрапие, ми да-къ ланта че се десфълъръ peचना къшті-гълъи аверей не тълъле де снаімъ ми дърере prin ацидареа egoismълъи ми вїктімиле че а-копър кълпъл еи; totъші rezultatъл лантеи ва trebui съ не тълъле де сперінгъ în проведін-дъ, кълчї класеле лінсїте се апропие trentat de nivela класеи інalte. Е кэ пстінгъ ка ланта съ се сършаскъ în фаворъл птерей чентрале a statълъи, ми птереа чентралъ съ контрївзїаскъ ла реализареа знеи ферїчїрї дін че în че крескѣнд prin organizacia скоале-лор, prin есекзтареа дрѣмърілор ми a кана-лърілор, prin інкъръјареа indastriei, prin ін-фїндареа institutelor de credit. Un асемінеа гъверн інсе інгълфат de omnїnстїнда sa, з-шор ва птеа лълека, съ се прївеаскъ ка пэр-тълор тэтсрор дрїтърілор ми prin зрмаре съ іsgoneаскъ афаръ дін деаръ не ачеи че і s'ар пъреа перїкълоші, е кэ пстінгъ асемінеа, ка societatea інвінгѣнд în асемінеа лантъ a ін-teresелор materiale ми политиче, съ асігъре-зе libertatea ми мълка individואл ми în зр-мъ асемінеа libertate съ дѣккъ ла anarchie. Аша де пїлдъ în timpul феодалитъдеи proprie-татеа привілеціатъ ера proprietatea пъмннтълъи. Еа ера kondїcia омълъи лїбер де атлечеа. Prin partїciparea ескълзївъ a класеи proprie-тате ла гъверн се десвълї інтр'їнса un snipit

de ordin, de clasă; și acela spirit kreskă a-
nstat de dreptă omăli liber de a pârta ar-
me, de acela de a'și da votă în adunările na-
ționale, în xpmă de a servi în armie. Supra a'și
asigura pstea statăli, klasa proprietară kmp-
năntă sstase skimbăli proprietatea p'min-
țăli, o inkunță de majorate, fideikomi-
se, așă inkă klasa domnitoare gravita k-
tră rețimă kastelor, adekă p'zăia a fi in-
kiză tătrop ačelor din klasa de țăos, ce prin
intelenență și aktivitate ar fi kstat a intra
în sină ei. În treakă sun, k proprietatea
kmpnăntă fē și la po' la inčenț, și este și
akm proprietatea eminentă, proprietatea, ce
oninia p'blăkă onorează. Inse inalienabilita-
tea ei niči odată nē fē preskrișă. Latșrea
xpmă a rețimăli feodală nē predomni niči o-
dată în țara noastră. Pe ničioră aversei p'min-
țăli se desvăli și aversea mișkătoare a o-
rșnenilor. Ačentia inkă formăre klase o-
psind la kastelele nobilăli, zidșile orașă-
li. Și ei impedează prefačerea klaseelor
prin korporății și monopolări,⁵ prin-
regle-
mente și leți asșura mēneș.

Și aseminea ordin în stat tendeașă ktră
konsolidare. Trečerea de la o klasă la al-
ta devine grea de fakto; și skimbarea kla-
sei domnitoare de *jure* k neustință; kăči
ačeiă klasă ce are pstea șveranș în m-
nă, și dekreteașă ordină dopit și klasele
prin mijloka drităli ereditar se prefač în
ștră (états, Stände). Klasele domneșă în
Germania în timpă krcăiăilor; în Franța
în timpă Karolinșilor; în Ingleteră șbț dom-
nirea Anglo-Saksonă. Kastele se statonichesk
în Germania prin ințdarea dinastelor, și
în Franța prin p'dikare antpștionilor la
baroni. — Kă toate ačeste kastele Europiene
se deosebesk de ačele a le orientăli. În
orient klasele nē sînt dekă parketsirea ome-
nipei de ktră ačel ce are gšverșă abșolă

în mănă; în Europa ștrăle se nask din a-
parhie, și din nevoia fie ktrăia de a for-
ma komsnății supre antparea libertăților sa-
le. Baza komnă a ačestor doșe șoșri de
kaste e înse ordină patșral, voiuța divină
ce ele invoakă supre leđimitatea existenței
lor. Șfărtarea baronielor se întmplă în
Franța în sekolă al 15, 16, 17, de la Lă-
dovik al XI, p'pă la Lădovik al XIV. Ta-
nii (*Thane*, komiții) în Britania nē formăre
niči odată o kastă. Timpăriș se leuđdară de
șnele privileđii odioase. În sekolă al 15,
iobăția se șterce ¹⁾. Nobleza inșe și p'z-
tră infașingă politikă în șocietate. În timp
ce în Franța, Lădovik așșne șă zikă: *l'état*
c'est moi, ²⁾ șocietatea în Ingleteră poate zi-
ce kă dreptă kșvint, kă ktrămea nē așă de-
kă simbolă șnității naționale, paladăli li-
bertății.

De la Lădovik al XIV inkoake videm dom-
nind în Franța le bon plaisir du Roi, nșmit
ancien régime. În Ingleteră videm desvălin-
dșse Magna Charta și bill of right (lețea
desupe dreptări). În Franța prinčipă abșo-
lă k leče viktorii ne kmpă bștăliei. În In-
gleteră prinčipă Șerman al libertății indi-
viduale întemeiază Indșstria. Rețimă abșolă
în Franța fē sprijinit și de reliția kato-
likă, ce are de prinčip șniversălitatea și p-
zșeute la șnitatea eșeteră a omenipei. În
Ingleteră noșă desșinare Lăterană, veni în a-

¹⁾ Macaulay vestăli Istoria Inglez, zice din History of En-
gland kap. I Meanwhile a change was proceeding in-
finitely more momentous than the acquisition or loss
of any province, than the rise or fall of any dy-
nasty: Slavery and the evils by which slavery is every-
where accompanied were fast disappearing. " Adekă, kă
din vremea pesvăli a amădșpor rozelor se operă
o skimbare din Ingleteră, kă măli mai đșsemnă, dekă
perdere șă kștirarea șnei provinđi, dekă kđdere
șă đșdarea vre șnei dinastii: Skăvia și miseriile
ce o akompaniază mai dispășse pretășindina.

²⁾ Edit de 1691. Il n'appartient qu'aux frois de faire des ma-
tres des arts et métiers.

цѣстор societății supre ai sfinți tendița indi-
vidualistă și națională. — În Franța Enrik
ал IV, vroїеште ка фіе каре церап съ айбъ
Dzminika o гынъ în оалъ.

КЪЦЕТЪРІ.

ПАРТВА А ДОФА.

I.

Simțul фіреск а Ромънлѣї seamăнл а фі
amenențat de întреаръ стъцере. Sisteme se
рѣдікѣ în kontra sistemlor, шкоалеле се рѣдікѣ
зна асѣпра алтеїа, ші се întребѣ în фѣрія по-
лемичеї стърнитъ де кѣтева лъні: Чіне аѣ dat
naskаре Jarгонлѣї?.. Тъ.. еѣ?.. Бѣкзрештії
саѣ Блајл, саѣ Jarгонл нѣ ар фі оаре лѣм-
ва реакціонарілор, аристокраділор, славонілор
ші рѣсолатрілор Молдовенї, каре дѣнл кон-
клязіле неконклязънд а Длѣ Б. *) аѣ слѣбъ-
чїсна абсѣрдъ ші петроградъ де а креде
ші а пропѣвдсі, кѣ instrumentл кѣ каре с'ар
пѣтеа кѣнта ромънеште este вѣн, дар кѣ ме-
штерїї нѣ сїнт вреднічі. Ної каре кредем кѣ
гласл а 'ont milioane de сѣфлете аре mare
пѣтере în кѣмпъна лоікѣї, ші пѣтере маї ма-
ре декът лоіка sistemlor че се întемеїескѣ
не граматиче стръїне ші не зре політиче фѣ-
рѣ фїїндъ астѣзі, ної каре кредем кѣ гласл
ачестор ont milioane de сѣфлете este мѣл
маї мѣл декът о Котеріе, кѣвїнт маї мѣл
артістк ші глѣмѣд декът дрепт, арскат де
Дн.л. Б.. кѣ desінволтъра штістѣ а лѣмба-
цїлѣї Бѣкзрештеан, не-ам інкредїнцат дѣнл
пѣтрѣнлзтоаре черчетаре а лексікоанелор, кѣ
Котеріе інсемнеазъ societății мїчі, (ромъ-
неште: аднтрї), саѣ прїетїнїї літераре і ал-
теле, саѣ шкоале систематиче, че се інчеркѣ

а трѣї афаръ де віаца обштеї, ші а се део-
себі де траїл тѣтрор, вѣнцоарѣ кѣакѣрїї ші
pedanții.

Кѣт де фумоасе sїnt sistemile ші подѣ-
рїле лор, sїnt Ромънї пѣтїнцї, конвїншї кѣ о
лѣмѣл, фіе еа тѣрчїтѣ, гречїтѣ, францзїтѣ ші
славонїтѣ, кѣнд ворѣеште де neam ші s'аѣ
пѣскѣт кѣ ел, кѣнд сунне де трекѣл, де па-
тріе, ші în фіе каре кѣвїнт стѣ о tradiție is-
торїкѣ, о дѣрере, о фалл саѣ о simțуре, е о
лѣмѣл неперїтоаре, ші кѣ аневоїте де а стърні.
Проповедзіреа калвїнїстѣ аѣ prodъs vietatea
Ромънїеї; еа прекѣм s'аѣ zis, аѣ skapat ne-
мѣл де офіціалїтатеа славонїзмѣлѣї în stat ші
în бїсерїкѣ, каре офіціалїтате, не мѣна în а-
дївѣр а нѣ маї фї нагїе ші редѣче лѣмба ла
зн патоа desmощtenїт, прекѣм е чел патоа а
romъnesк de не mesșрїле Tїseї. Dar про-
поведзіреа калвїнїстѣ ші реакціа ромънеаскѣ
în kontra не адъсе форма десѣвѣршїтѣ, фор-
ма конкретъ а neamлѣї nostrъ. Pentрѣ а тѣл-
мѣчі ideїа noastrъ маї кѣ пѣтрѣндере, ам
зїче кѣ Ромънїа аѣ emit інарматъ де toate
пѣтерїле віецзїтоаре дїн револуціа релїціоасъ,
ка Мінерва дїн фрѣнїеа лѣї Ізнїтер, не скѣ-
пънд дїн відере кѣ neamл nostrъ este ро-
дѣл а лѣмеї Романъ ші а лѣмеї варбаръ не
малл Дѣнтрїеї, кѣм Францзїї, Італїенїї Spa-
ніолїї sїnt подѣрїле în алте пропорції а чї-
вілісаціеї векїе ші а сѣлѣбѣтчїмеї; moderna
зрѣ політїкѣ а Москалілор, де каре поате фра-
цїї де neste мѣнцї ка маї департацїї нѣ ераѣ
ші нѣ sїnt пѣтрѣншї ка ної, не-аѣ арскат în
italienism, în францзїзм ші în алте ісме, че
нѣ ераѣ ші нѣ sїnt ромънїзм. Înсе primejdїї-
ле політиче, în кѣт прїееште ровїреа сѣфле-
тѣлѣї ромън аѣ трекѣт, адевѣратѣл ромънїзм
требѣїе амї рѣдіка капл.

Deosebїтеле шкоале деспѣрцїтоаре лѣмеї
ромънл се знескѣ în sokотїнда лор деспре пѣ-
цїна штіїндъ а лѣмбеї словенілор, ші прїн

*) Bezї Патрїа N. 30.

словені ачестіі, не мъгълім а крeде къ се іи-
цълеце реакціонаріі Молдовені а „Ромъніеі
літераръ.“ Че впрор съ зікъ шкоалеле къ къ-
вінтъла де штіинцъ а лімбаей, нъ се пре приче-
пе, къчі десътъра, легътъра пърділор знеі фра-
се, сінгъларъла ші плъралъла сінт астъзі штіинцъ
а копілор ші нъ се чере нічі баръбъ нічі ані
пентръ а лор інвъцътъръ. Ізрекетъла знеі вір-
гъле, ліпса знеі вокале, грешъла знеі періоде
сінт лъкрърі серіоасе, мъртърісімі, ші вped-
ніческѣ рефътаціі ші поуді де неодіхъ а ка-
петелор інвъцате, дар съ фіе індъраре ші іер-
таре кънд четиторъла ва пстеа кълеце ідеіа пріп
грешълеле лімбаей. — Нъ коректъра скрісълъі
фаче кърділе бъне... іп деосебі, пентръ лімба
Ромънъ знде съ къхътм регълеле еі? Іп шкоа-
ле?.. Дар шкоалеле се деосебескѣ тоате пріп
сістема де десътъръ ші де ортографіе, ші
тоате порнескѣ де ла аналогіі стръіне, знеіе
італіане, алтеле латінеште, алтеле францъзе-
ште. — Іп кърділе бісерічешті, іп хронікарі,
іп піделе лъі Шінкаі, лъі Клеіп, лъі Маіор,
а пздінілор къртърарі іп зрта ачестор, іп
поеді ка Кърлова ші Скавенскі?.. Дар шкоа-
леле, ка съ фіе лоціче, тревзіе съ респінгъ
ші пе зпії ші пе алціі, къ еі сінт барбарі,
ші нъ сінт Ромъні дъпъ Блај саѣ дъпъ Бъ-
кърешті. *)

Дакъ кърділе ші манъскрісъріле челе маі
векі нъ пе даѣ алъ лімбаей декът ачеа че зм-
бълъм а лентъда астъзі, пътем оаре съ презъ-
пънем регълеле, рѣдъчініле, термінаціле ші
скімосітъріле комбінасте ші комплікате че пе
імпънѣ шкоалеле, ші пътем крeде ка къвінт
де Евангеліе, къ Іешъла, Блајъла саѣ Бъкъреш-
тіі аѣ гъсіт Ромъніа пръвздіт.

Нъ. — Кърділе челе інтъз ераѣ ізбкъпіреа
дъхълъі неамълъі, че зші гъсісз інтрецімеа
лъі дъпъ фръмънтареа невоітъ а веакърілор,

ераѣ револъціа інвінгътоаре а ідееі Ромъніеі,
че се мішкъ іп сѣршніт іп веакъла ал XV,
ші віпѣ ла лъміпъ іп веакъла ал XVI, къ
лімба, къ аплекъріле, къ чівілізаціа, ші пре-
сіпціреа де търіе а еі. Пълъ а нъ лъчі ла
соаре націоналітъціле мокнескѣ веакърі, ші
одатъ ресарѣ къ тоате артеле лор, крeдіпцъ
реліціоасъ, крeдіпцъ політкъ, чівілізаціе ш
лімба.

Ідеіа Ромъніеі пъскънд іп веакъла ал XVI,
се префаче іп револъціа політкъ ші порпеште
регълат аналеле націоналітъцеі пріп тіпъріре
де кърді; дар темеліа ачелеі револъціі есте
традіціа оралъ.

Традіціа оралъ а неамълъі постръ къпріп-
съ іп къптічеле векі, зісз астъзі Баладе, пе
дъ тот ромънізмъла кърділор бісерічешті ші
а Хронікарілор іар нічі към ромънізмъла поѣ.
Астъ традіціе оралъ, пе дінстъ іп сеамъ де
шкоале, астъ традіціе пе каре есте зідітъ на-
ціоналітатеа ромънъ імпръштіетъ іптр'о мінъ-
натъ асемънаре ші зпире пе тоате латъріле
ромънеште е лімба. Кътъ осебіре ар фі іп-
тре провинціалізмъріле Молдо-Ардеало-Ро-
мъне, ам авѣт ші маі авем інкъ о лімбаей маі
прессъ, о лімбаей къ каре пе пътем іпделеце
де ла олалт, Молдованъла къ Тісанъла, Ар-
деаланъла къ Краіованъла.

Декът вом діскъта ші аргъмента латінеште
деспре сістеме регъіоасе, каре остенескѣ, сіп-
тем іп інкредере, ші пе даскалі ші пе зче-
нічі, пе інкінзім маі біне, къ Ромъніі нъ штіѣ
нічі латінеште, нічі францъземте, нічі італіе-
неште; ші се мълцемескѣ а спорі, інаіnte,
іп родѣ ші іп фръмъсееде лімба ачеа каре ле-
аѣ фъкѣт веакъріле, пентръ каре і-аѣ хъліт,
пъкъжіт, кінзіт Знгъріі ші Славоніі.

(ва зрта)

А. Р.

*) Barbarus ego sum, quia non intelligor illis.

MANOIL.

(спаре)

— Ері сеара, зрнѣ копіла, ера сѣадѣ ма-
ре în salon despre nemărireа sфлетѣлѣ. Ан-
дреї, îmi adăк aminte, зичеа кѣ сфлетѣлѣ es-
te nemăritoris, ші да довадѣ нѣ штіѣ не ка-
ре философ, зикѣнд: сфлетѣлѣ este o sѣстан-
цѣ simlă, чева че нѣ este materie; prin
спаре, не авѣнд марѣині, нѣ este sѣнѣс stri-
кѣреї, ші інкѣе кѣ este nemăritoris.

Д. Aleksandrѣ зичеа кѣ нѣмаї несѣршитѣлѣ
este nemăritoris, кѣ омѣл неїнделегѣнд не-
сѣршитѣлѣ, este сѣршитѣлѣ, деѣї сфлетѣлѣ este
peritoris, че гѣндешті дта ла ачеаста?

— Ніѣ знѣл, ніѣ алѣл, нѣ штіѣ..., кѣт пен-
трѣ mine, кред...

— Бине фачі.

— Ън ом мерѣе кѣ піѣоареле сале пѣлѣ
znde дѣ де зп ріѣ саѣ де алѣ ставілѣ. Аѣї
пасѣл сеѣ се опреште, ші нѣмаї прівіреа мер-
ѣе înainte. Astfelis este ші омѣл înainteа
зпор întрегрѣї. Кѣвінѣл кѣнд аѣїзнѣе ла кѣл-
меа чеї este însemnatѣ, се опреште, ші нѣ-
маї simjimentsл poate треѣе динколо де лі-
ниа ачеаста.

Pentрѣ mine, asta este зп дѣкрѣ де simjiment:
îmi плаѣе се кред; ачеаста тѣ фаче феріѣїт.

Аї ворѣїт пре мѣлт îmi zise Zoe.

Întр'аѣест minst Мѣріоара інтрѣ în камерѣ.

— Кѣм те афлі тѣ întреѣѣ еа?

Вѣзіндѣо, îmina'mi вѣлѣ атѣт де таре, кѣ
крезѣлѣ к'о се казѣ дин пентѣлѣ меѣ. О флаѣкѣ-
рѣ треѣлѣ neste фаѣа mea.

— Ах! дошѣлѣ! нѣ кредѣам кѣ тѣна
каре скріе версѣрї атѣт де граѣіоасе, сѣ рес-
тоарне зп зрл!

Zoe ешї дѣндѣ'мі ordın сѣ нѣ тѣ мішк,
кѣѣї се ва întрпна індатѣ.

Рѣшѣнд сінгѣр кѣ Мѣріоара, вѣзѣлѣ кѣ нѣ
not ворѣї.

— Ешті сѣспѣрат? тѣ întреѣѣ еа.

— Сѣспѣрат? де че, дрѣгѣлїѣѣ!

Еа îmi întинсе тѣна, ші еѣ о інѣрѣкѣлѣс кѣ
дѣлѣї сѣрѣтрѣї.

— Нѣ'її воїѣ да ніѣї одатѣ прїлеї сѣ те маї
сѣперї не міне, маї зисе Мѣріоара. Се зиче
кѣ чертеме треѣлѣоаре întре дої че се ізѣсѣкѣ,
sînt пліне де фертек... кѣт пентрѣ mine, нѣ
воїѣ сѣ гѣст аѣест фертек, орї кѣт де дѣлѣе
ар фї, кѣѣї атѣла те ізѣсѣк, інкѣт даѣ'ашї шті
кѣ сѣферї зп minst де дѣрѣре дин прїѣїна mea,
ашї мѣрї де дѣрѣре.

— Мѣріоарѣ! зѣцѣр дѣлѣе ал віѣдїї меле!
маї зі аѣесте ворѣе! еле ресѣлѣ ла зрѣїлѣ
меле ка харѣїлѣ antice!

Дар нѣ воїѣ ніѣї тѣ сѣ тѣ фачї сѣ сѣфѣр...
орї каре ар ѣї прїѣїна сѣферїнделор меле,
нѣмаї де ла тїне сѣ нѣ віѣ, нѣ'мі пасѣ! їар
даѣт тѣ аї фї аѣела че мї-ар да прїлеї де
сѣферїндеѣ, о Manoile! sermana înlina mea
s'ар sdrosi!..

— Че зїѣї тѣ, дѣлѣе ші крѣдѣ Мѣріоарѣ!
дар еѣ sînt нѣмаї воїнда та, кѣѣетареа та,
simjireа та, сѣсѣт о алѣ фортѣ; зп дѣкрѣ че'її
zimbente, кѣ каре поѣї сѣ те фачї ші сѣ'л
sdroseshi сѣс піѣїоареле тале.

— Ворѣеле тале, Manoile! îmi імѣатѣ îni-
ma, інсе спѣнемї, дрѣгѣлѣл меѣ, sînt еле
sінѣѣе?

— Sінѣѣе? пентрѣ че те îndoeshi, сѣфле-
тѣлѣ меѣ?... îndoїала, ка вертеме флоареа,
сѣрѣшѣлѣ înlina în каре інтрѣ. Дар нѣ; тѣ аї
кѣвїнт, ворѣеле нѣ доведѣск німік... треѣлѣе
фанте... еї бине, віаѣа mea! черї'мі о довадѣ...
орї че вреї... поѣї сѣ'мі зїѣї: арѣнкѣте în фок,
în алѣ!... воїѣ фаче tot пентрѣ аморїѣл тѣѣ;
tot, інѣлѣї тѣ?

— Мѣлѣѣмеск, Manoile!... Нѣ аї треѣлїн-
ѣѣ де astfelis de sakrїfїѣїсрї ка сѣ плаѣї і-

lîmei mele; къчи moartea ta, o dâlcule meş!
 ar карма de odatъ ші zîlile mele. Тъ'ми
 поці да алтъ doavadъ de ізвире; поці съ'ми ръ-
 дічі de-asъpra îlîmei вълл чел posomorit че
 ми л'а аръкатъ celosia... Manoile! Mano-
 ile! нъне mîna ta ne înlîma mea: аколо este
 зп dor адінк, зп dor de каре нъмаі lînsirea
 ta de аиче poate, съ'л împаче.... sînt целоа-
 съ, целоасъ ка о tîgreasъ!...

— Dar pentръ че, скъмпъ Мъріоаръ?

— Pentръ че? тъ întреві pentръ че? шііѣ
 еѣ! întреавъ înlîma mea, pentръ че те ізвеште?

— Воешті съ плек? воіѣ плека astъзі, мîi-
 ne kînd веі воі... îlse аі гъндит кът о се съ-
 фър departe de tine? окіі меі, не маі въ-
 зъндсте, ор съ се înkîзъ ші ор съ се des-
 kîзъ îн лакръмі! zîlele ми се вор пъреа лъпці
 ка ані; віаца, фъръ tine, ва фі амаръ... tot
 че тъ înkъnta маі nainte ва perde фертекъ
 сеѣ; ші дакъ аші фі osîndit а нъ те маі ві-
 dea, нъмаі mormîntъл аші nstea съ маі із-
 besk дъпъ tine.

— Нъ, Manoile! меѣ!... треі zîle дъпъ
 плекареа та де аиче, воіѣ veni дъпъ tine, орі
 знде те веі афла, ші amоріѣл чел маі sîнчер
 ва фі прецъл съферинцелор тале...

— Към вреі, Мъріоаръ...

— Аша дар плечі? ах! тъ тъ lînîntешті
 ші тъ ферічешті... воіѣ гънді ла tine zîoа ші
 noantea...

Ворбнд astъеліѣ, еа плекъ фрсnteа не въ-
 зеле mele... Гъра mea не възеле sale!.. о
 ферічире Dâmpnezеіаскъ! де че нъ ам търпт
 съв сърхътріле еі!..

Zoe întръ însocîtъ de Доктор. Мъріоара
 се депъртъ penede.

Ескълавъл îмî черчетъ рана де ла зтър.

— Мерде bine, zise ел; neste треі патръ
 zîle веі nstea еші.

Тоці оаспеціі Dлѣ N: Колескъ îнтраръ îн
 camera mea.

— Че фачі воінікъле? тъ întревъ D: N.
 Колескъ.

— Іатъ зп om! zise dâdъка. Дакъ нъ ераі
 Dta аші фі fost moартъ.

Zîkînd ачесте ворбе, еа се зйтъ лънг ла
 Aleksandrъ.

— Че те зіді аша? respъnse ачеста. Вреі
 съ zîчі къ ам фъцит? те îншълі; вîнъторіі
 pot съ търтърісеаскъ... възîндъвъ îн пе-
 рикол, ам аръкат каравіна че'мі ера netре-
 въінчюасъ, ші ам алергат съ іаѣ зп къцит де
 вîнътоаре....

— Ешті фрікос îмî zise dâdъка. Pentръ
 тоатъ лъмеа н'аші воі съ іаѣ зп върват ка
 Dta.

— Аі кърај, respъnse ачеста: къчі чел
 че'ці ва да тъна, ар тревзі съ аівъ mare
 кърај.

Dлѣ N: Колескъ рісе къ плъчере. Съ лъ-
 сътм не Manoil, zîче ел. Poate къ аре тре-
 въінцъ де lînîште.

— Еѣ рътън съ'л îнгріјескъ, zise гроаса
 dâdъкъ.

— Нъ аре чіне съ'л îнгріјеаскъ, î respъn-
 съ D: N: Колескъ.

— Ешті nesîmđitorіѣ, strігъ еа.

Dъпъ ачесте ворбе се фъкъ зп рісѣ uene-
 рал; тоці ешіръ, афаръ de Zoe.

— Че фаче Doamna N: Колескъ? întре-
 ваіѣ не копіль.

— Doarme. Тоатъ noantea а veriet.

— Че îнцър!

— Îнцър нъ'і аша? Еа нъ зръште не пî-
 ме... нічі odatъ гъра еі нъ се deskіде съ zî-
 къ о ворбъ амаръ... тоці о ізбекъ!..

— Dar Dta?

— Еѣ? este tot че ізбекъ не лъме. De
 ла moartea маікъ-meа, еа'і ціне локъл: кънд
 тъ vede окіі і се зтмлъ де лакръмі де въ-
 къріе:..

— Ешті ферічйтъ, къчі аре чіне съ те із-

беаскъ! trist лѣкрь este omъя singъp не лѣ-
me!... еѣ, каре нѣ ам пѣринѣи, фрази, не ni-
meni in сѣиршит... Ах! кѣт де амаръ ми се
паре singъpъlatea!...

— Нѣѣи фаче инимъ рѣ, зисъ ea кѣ о ла-
крѣмъ in окѣ. Кѣт веѣ фѣ аиче, нѣ веѣ фѣ sin-
гъp; еѣ те-оѣ изви ши те-оѣ ингриѣи ка не зн
фрате!

— Кѣт воѣ фѣ аиче! дар neste треѣ зиле
тревѣе съ плек...

— Съ плечѣ? дар докторѣ? дар мѣтшика?
дар еѣ? о нѣ те-ом лѣса. Ешти singъp, ми'аѣ
zis; дакъ те-ѣ инволпѣви, чине о съ те каѣте?

Doamna N: Колескъ интрѣ in камера mea.

— Мѣтшикъ! зисъ Zoe. Снѣнеѣ кѣ este
невѣние съ плече; вра съ се порнеаскъ neste
треѣ зиле!..

— Вреѣ съ плечѣ?

— Индатъ че воѣ фѣ bine.

— Бине зисъ Смѣрѣндѣица.

— Бине! че зичѣ мѣтшикъ? дар дакъ с'а
болпѣви ѣар?.. нѣ веѣи кѣт е де слаб?

— Ноѣ нѣ'л vom лѣса, зисъ Смѣрѣндѣица
zimbind; ши Длѣи ва фѣ бѣн а рѣмѣне.

— Ам дат кѣвинт, зисѣиѣ.

— Чел нѣѣин н'о съ интрѣзиѣ, ши о съ не
скриѣ де знде веѣ фѣ, нѣ'ѣ аша? пѣпѣ атѣнче
inse, съ гѣшти чева фоаме'ѣи е?

— Аши мѣпка чева.

— Zoe! стрѣгъ съ адѣкъ о сѣпѣ!

Копѣла еми.

— Ми-аѣ фѣгѣдѣит, зисъ Смѣрѣндѣица, съ нѣ
фачѣ нимѣк фѣр'амъ интреба... хотѣрѣеа'ѣи де
плекаре мѣ инкредѣнѣазъ кѣ'ѣи калчѣ кѣвинтѣл.

— Ох! ѣартѣмъ; дар о скрисоаре де ла
Бѣкѣрѣмѣи!..

— Нѣ'ѣ адевѣрат.

2. Isnie.

ѣи-ам fost скрис кѣ плек neste треѣ зиле;
ѣатъ ont ши сѣнт tot аиче! „Ешти зн om фѣ-

рѣ хотѣрѣе! “ веѣ зиче тѣ ка tot деасна. Дар
дар'аѣ ши касса, ѣи-аѣ рѣтраѣе ворѣа indatъ.

— Еѣ sint ка omъя ачѣла каре дѣпѣ че а
кѣдѣит зн палат мѣреѣ, дѣпѣ че с'а имѣтат
де фел де фел де зисѣ кѣ ва трѣче ла зѣвѣра
лѣи о вѣаѣѣ фѣрѣчѣтъ, веде никѣнд интр'ѣн ми-
нѣт едѣфѣчѣл сеѣ.

Мѣрѣоара, ачѣл инѣер че'ми да вѣаѣѣ, ачѣл
сѣфлет candid, кѣрат, нѣмаѣ este! ворѣеле еѣ,
zimbetъ еѣ, аморѣл еѣ, сѣрѣтѣрѣе еѣ, фѣм
ши минчѣзнѣ! изѣште не алѣл!

ѣи-адѣчѣ aminte знде ерам, не ла сѣрѣши-
тѣл скрисорѣи дѣн зрѣмъ?

Дѣпѣ че рѣмѣзѣиѣ singъp, зн фѣчѣор имѣ
адѣсъ сѣпа. Ачѣста este зн om дѣн фѣлѣл
ачѣлора де каре зиче: ѣи пѣнде мѣпа ла
toate. Знѣл дѣн оамѣниѣ ачѣѣа че ворѣескъ
singъpѣи кѣнд нѣ се афлѣ зн ал доѣле.

— Мѣрѣ! аши фѣ дат симѣрѣа ме не зн ан
с'о фѣ зчѣс еѣ!.. съ фѣ вѣзѣт атѣнчѣ. Дѣмини-
ка ла хорѣ, кѣм с'ар фѣ зѣтат фѣтеле ла ми-
не! пѣпѣ ши фата понѣи кѣ окѣи верѣѣи ка вѣрѣл
дѣаконѣѣе!.. ши нимѣте вѣзѣ!.. пар'к'а мѣп-
кат вѣшене!.. дар фѣдѣлѣ, кѣм нѣ ѣи-а маѣ
дат окѣ!... маѣ лесне те ауронѣи де мѣш
попа кѣнд адѣпѣ колачѣ Дѣмини'ка!.. злѣ, маѣ
vine де Дѣ: воѣерѣи!.. кѣконѣица Мѣрѣоара, фа-
тѣ де воѣерѣѣ, ши!..

— Ши че?

— Че, нѣ шти?

— Че съ штиѣ?

— Че ам зис?

— Аѣ зис, Мѣрѣоара, фатѣ де воѣерѣѣ, ши!..

— Ши!.. дар съ нѣ мѣ снѣѣ.

— Нѣ те teme.

— Се ласъ де о сѣрѣтѣ domнѣл Lisandrъ

— Кѣм поѣи с'о зичѣ asta?

— Нѣ'ѣ вина mea... нѣ фаче фок кѣ фѣм
нѣ ѣестъ.

— Аѣ довадѣ?

— Коло! коло! зисъ ел вѣтѣндѣ'ши пѣнтѣл.

Atunci scoasă în bileț mi mi'ă dete. În deskid penede mi четеск:

„Аморіа тѣ е минчизнѣ! требзіе сѣ'мі доведеші ка сѣ мѣ інкредингезі... те ашент ла міеззл понціі, ін грѣдинъ лінгъ лезл де мармѣрѣ...“

Ачеастѣ ловітѣрѣ фѣ крѣдѣ! дар мѣ мѣн-гѣіам кѣ tot нѣ ва фі адевѣрат.

Тоці сінтем астѣел: моартеа віне сѣ не інкізѣ окіі; ноі сінцім ші тремѣрѣм; кѣ тоа-те ачесте, о разѣ де сперанцѣ зімбеште інкѣ інтрѣ ноі ші мормінтѣл nostrѣ. Чеа дін ґр-мѣ разѣ де сперанцѣ сѣоарѣ кѣ чеа дін ґр-мѣ сѣларе а віегіі!

Фечіорѣл лѣз кѣ ел скрісоареа ші блесте-міле меле.

Zoe veni.

— Ешті гѣндиторіѣ? імі зисѣ еа.

— Мі-ам скімбат хотѣріреа

— Кѣм?

— Нѣмаі плек.

— Bravo zisѣ копіла кѣ бѣкѣріе.

— Am гѣндит аша: Zoe вра сѣ рѣтѣіх аіче.

Ачеста іі фаче плѣчере... де че сѣ н'о аскѣл?

— Адевѣрат?

— Фоарте адевѣрат, інѣерѣл меѣ!

4. Iznie.

Е поанте, інкѣ чінчі minste... Мѣріоара аре а вені ін грѣдинъ... сѣ мѣ скол, сѣ аскѣл...! тоатѣ лѣмеа доарме... е міеззл понціі, ші понціле де варѣ сінт мічі!... нѣ се азде нимік; де кѣт прівігітоареа каре дін кѣнд ін кѣнд обосітѣ словоаде кѣте ґн trіst цінет, дескордат ка дорѣл інимеі меле... мі-нѣте фатале! воі о сѣ хотѣрѣціі соарта mea!.. Орлоціл де ла поарта кѣрѣі вате міеззл понціі... tot корпѣ'мі тремѣрѣ... пічоареле меле слаіе, авіа мѣ цін... батѣмѣ лінгѣ statѣл лезлѣ... сѣ мѣ аскѣнд дѣпѣ ачеші арѣзраші

де лііак, ка сѣ вѣд де ла інтѣнерік адевѣ-рѣл че о сѣ'мі здробеаскѣ ініма!.. нічі о фрѣн-зѣ нѣ се мішкѣ... волта черілѣі е інкѣрка-тѣ де нѣорі... азз о шонтѣ!.. о змѣрѣ іпа-інтеазѣ прін інтѣнерік... Александрѣ се пѣне не недестамѣл statсеі, ші інчене а шѣера ґ-шор, ґн кѣнтек monoton ші дїскордат... трек зече чінчїспрезече minste... Мѣріоара нѣмаі віне... poate сінт іншѣлат!... кѣте вѣнѣріі нѣ'мі трече нін кап... дар азз фішіітѣра ґнеі рокіі!... о фемеіе трече не лінгѣ міне ші мерѣе спрѣ Александрѣ... о шонтѣ! сѣ ас-кѣл!..

— Мі-аі зис сѣ віѣ аіче, дакѣ те іѣбеск. Іатѣмѣ. Ах, Александре! мѣстѣріле че'мі фачі нѣ ле мерит!..

Че азз!.. ачесте ворѣе!.. нѣ е Мѣріоара!..

5. Iznie.

— Аі dat білетѣл Мѣріоареі? інтребаіѣ пе фічіорѣл чел лїмбѣт.

— Нѣ л'ам dat К.К. Мѣріоареі, Домнѣл Лїсандрѣ мї-е драг сѣ'л бар де кап ін сін! ла-сѣ кѣ'мі зиче: хеі! мѣ! ші се ґітѣ ла міне прінтр'ґн петек де стеклѣ; дар нѣ скоате сѣ-ціі деа о пара!..

— Чеаі фѣкѣт дар, білетѣл!..

— Лам dat кѣкоанеі дѣдѣкѣі, ка сѣ се ба-тѣ драчіі ін капете.

Атunci інгѣлесеіѣ кѣ фемеіа дін грѣдинъ ера дѣдѣка.

— Маі ам ґн білет, зисѣ фечіорѣл; ачеста е де ла К.К. Мѣріоара; ам сѣ'л даѣ Дом-нѣлѣі Лїсандрѣ.

— Сѣ видем.

Лѣаіѣ білетѣл.

„ Александре!

(ва ґрта)